

➤ MELYIK ÉLET LESZ AZ ENYÉM?

„A HIT AZ ÉRTELMEZÉST IS JELENTI SZÁMOMRA”

INTERJÚ BALOGH TIBORRAL

Balogh Tibor elsőgenerációs roma értelmiségiként feladatának tartja, hogy segítsen cigány sorstársain. A politológusként végzett, mindössze huszonhat éves fiatalemberrel beszélgettünk a pályakezdésről és a roma értelmiség helyzetéről.

Szöveg - Ayhan Gökhan / MELYIK ÉLET LESZ AZ ENYÉM? / Kép - Páczai Tamás

♦ – Mesélj kicsit a családról, a gyerekkorodról!

– Miskolc mellett, egy kis faluban, Arnóton születtem, és a gyerekkoromat is ott töltöttem. Cigány származású vagyok, az első értelmiségi a családban. Édesanyám nyolc általánost végzett, édesapám pedig négy általánost. Ennek ellenére nem mondanám, hogy szegénységben nőttem fel, bár igaz, hogy egyszerű körülmények között éltünk, de szerencsére nem szegregáltan. A szüleim a mai napig dolgoznak, nálunk magától értetődő volt a munka. Kezdetben focista vagy kőműves szerettem volna lenni. Mivel a középiskolai tanulmányaimat egy vendéglátóipari szakközépiskolában végeztem, az is felmerült, hogy ahhoz kötődő munkát választok majd. Vámügyintézőként is dolgoztam, viszont lassan rájöttem, hogy egyiket sem érzem a sajátomnak. Végül a politológia mellett kötöttem ki.

– Miért éppen a politológiát választottad?

– Akkoriban az egyik barátom jelentkezett a bölcsészkarra, s ez engem is bátorított. Az első benyomások alapján meg-tetszett a politológia szak, jelentkeztem, és hála Istennek felvettek. Bár előtte nem foglalkoztam mélyrehatóan politikával, de mindig érdekelt, illetve igyekeztem az újságokból tájékozódni, naprakész lenni a közéleti dolgokban.

– A család hogyan fogadta a választásod? Nem kétkelt, hogy nagyon meglepődtek.

– A politológia szót tőlem hallották először. Meglepetés volt számukra, hogy felvettek, mert abban a hitben éltek, hogy cigány származásúaknak szörnyen nehéz bejutni az egyetemre. Én is féltem ettől. Az egyetemen befogadásra, támogatásra találtam, sehol nem tapasztaltam ellenérzést a származásom miatt.

– Hogy érzed, az ilyen típusú előítéletek mennyire többoldalúak? A nem cigányokkal szemben éreztetett cigány előítéletekre gondolsz, amelyekkel kevesebben foglalkoznak, a médiában pedig szinte egyáltalán nincs szó erről.

– Sajnos a probléma valós. A nem cigányok előítéletessége a cigányok iránt és ennek fordítottja is elzárja a felzárkózás útját. Könnyű kijelenteni, hogy cigány vagyok, és ezért nem sikerül semmi. Meglátásom szerint ezzel egy olyan falat húzunk magunk köré, ami gátol abban, hogy észrevegyük a lehetőségeinket.

– Mentorként is tevékenykedsz, cigány fiatalokkal foglalkozol.

– Szülőfalumban az egykori kisebbségi elnök segítségével utánajártam a tehetséges, segítségre szoruló, továbbtanulásban gondolkodó gyerekeknek. Korrepetáltam őket, segítettem nekik az adminisztratív dolgokban, a tanulásban. Papírral bizonyítható a foglalkozások eredményessége, egyiküket például felvették az egyetemre, míg egy másik diák sikeres érettségi vizsgát tett.

– Gyakran előfordul, hogy akik kiemelkednek a közösségből, idővel elszigetelődnek a többiekől, megtagadják származásukat. Nálad pont az ellenkezője történik. Kötelességednek érzed a segítségnyújtást?

– Kötelességtudattal élem meg. Mind az egyetemi tanáraitól, mind a Cigány Szakkollégiumtól annyi segítséget kaptam – a Felzárkózásért Felelős Államtitkárságtól szintén –, hogy feladatomban érzem a segítségnyújtást másoknak. Másképp nem tudnám viszonzni a sok-sok támogatást.

– Az, hogy viszonylag hátrányos helyzetbe születél, milyen egyéb ismereteket, képességeket erősített benned?

Kialakult-e egy egyéni látásmód, a szokottnál mélyebb érzékenység?

– A szociális érzékenység adott az én helyzetemben. Fontos számomra, hogy a hozzám hasonló helyzetűek ugyanolyan esélyt kapjanak, mint én. Nem bánom, hogy lépésről lépésre kellett haladnom, mert kialakult bennem egyfajta szívósság, igény a tudásra.

– Szerinted létrejöhet Magyarországon idővel egy jelentős cigány értelmiségi réteg?

– A köztudatban a cigány értelmiségit elsősorban a zenészekkel azonosítják. A rendszerváltás után ugyan kifejlődött egy cigány értelmiségi réteg, viszont sajnálatos módon inkább széthúznak, mint erősítenék egymást, tehát nincs egy erős, érdekérvényesítő képességgel rendelkező közösség. A roma szakkollégiumoknak köszönhetően a mostani helyzet jó irányba változhat. Minden évben emelkedik a cigányok száma az egyetemeken. Tisztában vagyunk azzal, hogy komolyak a lemaradásaink. Néhány évtizeden belül látok arra esélyt, hogy létrejön egy erősebb közösség, s idővel talán cégek élén is lehet találkozni hiteles roma vezetőkkel, akik a nem romáknak is példaképet jelenthetnek.

– Már te is példakép lehetsz. Az értelmiségi létet szerepként éled meg, vagy már a sajátodnak érzed?

– Nem érzem szerepnek, viszont korábban sejtettem sem volt arról, hogy értelmiségi is válhat belőlem, és hogy ez mennyire csodálatos érzés. Az egyetemen minden óra után többnek éreztem magam a tudástól.

– A Görögkatolikus Cigány Szakkollégium egyik fontos állomása a pályádnak. Milyen szerepet töltött be az életedben?

– A szakkollégium támogatása nélkül nem lettem volna ennyire eredményes. Anyagi segítséget kaptam, nyugalmat, barátokat, a problémáimban támaszt, szellemi mentőszert, biztos utat a tudáshoz.

A vallásosság mennyire jelentett erőt ebben a hosszú folyamatban?

Nagyon! Hívő ember vagyok, az életemben jóban-rosszban ott volt Isten. Ha valamilyen úton-módon kiderülne, hogy az egész csak egy kitaláció, és a Biblia nem több, mint fantasy, elég nagy törésként élném meg. Értelmét vesztené az életem, beleértve az ebben a világban töltött időszakot, a megszerzett tudást, az emberi kapcsolatokat, tehát mindent. A hit az értelmet is jelenti számomra. Értelmet ad az életemnek és a munkámnak.

– Megkörülményezett valaha a kétely?

A bizonytalanság hozzátartozik a hithez, én sem vagyok kivétel. De hadd mondjak egy hétköznapi példát: egy szerelmi szakításnál szinte fizikai fájdalmat él át az ember, és olyankor megérezheti, hogy nem pusztán hús és vér. Megtapasztalhatja, hogy mindenképp lennie kell egy magasabb rendű dolognak. ♦